

Rake Vragen

Ralke Vragen

breng beweging in situaties die vastzitten

Siets Bakker

Colofon

© Het Noorderlicht 2018, eerste druk

Voor overnames graag contact opnemen met de uitgever:

Uitgeverij Het Noorderlicht

contact@hetnoorderlicht.com

Auteur: Siets Bakker

Redactie: Ria Allewijn, Elly Hekman en Barbara Trappenburg

Met dank aan: Rob Beentjes

Ontwerp & vormgeving: Elles Kramer, www.ellesofniets.nl

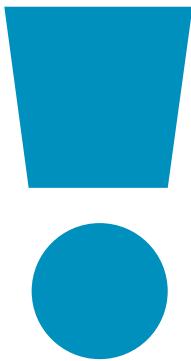
Grafische productie: Publishers Services, Oss

ISBN 978-94-92331-46-5

NUR 800

www.hetnoorderlicht.com

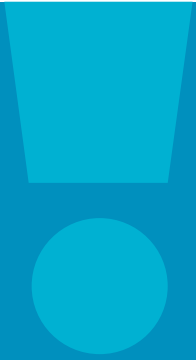
www.rakevragen.com

Werk liever niet te hard
als je dit boek leest.

Ontspan, lees en
laat het door je heen stromen.

Wat van waarde is
verdwijnt niet zomaar.

Inhoud

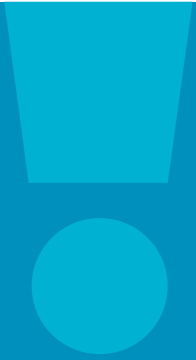

Inhoud

Inleiding	13
1 Warming-up	23
Beweging	25
Verbinding	29
Het zichtbare en <i>voorbij het zichtbare</i>	32
Rake Vragen zijn direct	33
Wanneer je Rake Vragen gebruikt	34
2 Hoe je jouw vraag Raak maakt	43
De kwaliteit van jouw aanwezigheid	45
Je antenne gebruiken	50
Je intentie terugtrekken	55
Stiltes als deel van het antwoord	57
Vrij van angst en oordeel	62
3 Kant-en-klare Rake Vragen	69
Veelgestelde Gewoon Goede Vragen	71
Universele vragen	74
Vragen bij coaching en intervisie	80
Vier vragen die je verder laten bewegen	86
4 Zelf Rake Vragen maken	95
Gewoon Goede Vragen en Rake Vragen combineren	97
Open en gesloten vragen	100

Het design Rake Vragen	102
Antwoorden op Rake Vragen	120
5 Waar jouw vragen vandaan komen	125
Systemen	127
De Japie Krekels van systemen	135
Jouw systemen	140
Feedback van systemen	143
Bonus! De wetmatigheden van systemen	151
Wetmatigheden van systemen	153
Eerste wetmatigheid:	
waarom stoelendans zo'n spannend spelletje is	155
Tweede wetmatigheid:	
waarom je van een tweeling wilt weten wie er de oudste is	159
Derde wetmatigheid:	
waarom gratis niet bestaat	163
Epiloog	169
Inspiratie	178
Zelf expert worden	179

Inleiding

Inleiding

Soms wil je verandering. Dan maak je een plan. Je gaat van A naar B en overwint de hindernissen die je onderweg tegenkomt.

Soms is beweging nodig. Dan ga je op onderzoek uit. Je zoekt naar wat er vastzit en in dat zoekproces maak je het los. Rake Vragen brengen die beweging.

Met Rake Vragen maak je onderscheid tussen een verandering en een beweging. Rake Vragen zijn geen stappenplan of voorschrift. Het is niet: volg het plan en kom van A naar B. Dat is een verandering. Ik kan je niet zeggen wat je precies krijgt als je een Rake Vraag stelt. Het is niet zo dat als je vraag A stelt, de uitkomst altijd B is. Met vraag A is de uitkomst soms groen. Het kan ook 19 zijn. Of ja en nee tegelijk.

Met Rake Vragen weet je vooraf vaak niet waar je uiteindelijk uitkomt. Dat komt omdat je niet het probleem of de oplossing centraal stelt. Je neemt het probleem aan als symptoom van iets anders. Je hoeft niet het probleem zélf op te lossen. Het probleem is ten slotte slechts een gevolg. Als de werkelijke oorzaak bekend is heeft het probleem geen functie meer. In veel gevallen lost het zich vanzelf op of de benodigde actie ligt voor het oprapen. Dat is een beweging.

De kern van veel opdrachten die ik als organisatieadviseur krijg, is het realiseren van een verandering. De koers moet anders, gedrag of vaardigheden van medewerkers zijn niet goed. Noem maar op.

Hoe het nu is, moet anders. Het management is verantwoordelijk voor het halen van deze doelen. Medewerkers worden in allerlei vormen meegenomen in de veranderingen. De communicatie is heel belangrijk, daar wordt vaak een specifieke functionaris voor aangewezen die de regie moet houden. Als dat wat veranderd moet worden, eigenlijk ergens een symptoom van is (en dat is bijna altijd het geval) veert het geheel terug naar de oude situatie zodra de druk eraf is. Dus als het management een andere focus krijgt, dan veert een team, een proces of een product terug naar de oude situatie. Het ziet er meestal wel iets anders uit. In de succesrapportages wordt dat verschil stevig uitvergroot. Maar in wezen is het terug naar het oude.

Veranderen	Bewegen
Hoe het nu is moet anders	Losmaken wat vastzit
De uitkomst is het doel	De uitkomst is het gevolg
De uitkomst is in het beste geval wat je wilde	De uitkomst is beter/waardevoller dan je had kunnen bedenken
Geïnitieerd en geleid vanuit het management	Geen vaste plek waar de beweging vandaan kan komen
Systeem veert makkelijk terug naar ongeveer de oude situatie	Systeem is getransformeerd naar iets nieuws
Eist focus en volharding	Gaat snel en moeiteloos, mits de juiste interventie gedaan wordt

Bij Rake Vragen gaat het om hoe jij jezelf organiseert en de vraag die je stelt. Hoe beter jij jezelf organiseert, hoe verder de vraag kan reiken. Ik hoop dat dit boek je uitdaagt. Je uitdaagt om door vragen interventies te doen die verder reiken. Vragen te stellen waarbij je vooraf niet precies weet waar je uit zult komen. Vragen die niet jouw wereldbeeld bevestigen, maar die wel andere mogelijkheden openen.

In de Warming-up lees je over de basisconcepten die onder Rake Vragen liggen. Concepten die betere antwoorden geven dan de klassieke denkkaders, op de problemen waar wij als maatschappij, organisaties en mensen mee te maken hebben. In het tweede hoofdstuk staat beschreven hoe je dat doet, jezelf organiseren. En wat het effect hiervan is. Het is een onlosmakelijk deel van Rake Vragen. Als jij jezelf niet goed organiseert, dan wordt je Rake Vraag een Gewoon Goede Vraag. Niet erg, maar dat is niet de reden waarom je dit boek leest.

In hoofdstuk 3 krijg je een aantal kant-en-klare Rake Vragen. Al deze vragen kun je gebruiken in je werk of in je persoonlijke leven. Je leert je eigen Rake Vragen te maken in hoofdstuk 4. Je leest over de grammatica van Rake Vragen. Hoe een Rake Vraag opgebouwd is, uit welke elementen die bestaat.

Om je vragen echt goed te kunnen richten, is het van belang om te weten waar jouw vragen vandaan komen. Hoe het komt dat juist jij juist deze vraag stelt. In hoofdstuk 5 lees je hoe dat zit. Het Bonus-hoofdstuk vertelt je meer over de wetmatigheden van systemen.

Als je de kennis van Rake Vragen eigen maakt, blijf dan álles gebruiken wat je weet en kunt. Gooi niets weg. Als wat je leest tegengesteld is aan wat je al weet, laat de twee soorten kennis dan niet met elkaar vechten maar nodig jezelf uit om ze met elkaar te

verbinden. Dan krijg je zoiets als pure chocolade met pepertjes, wat een onverwacht goede combinatie is. Een combinatie die iets heel nieuws brengt, iets wat eerder niet bestond.

**Als jij het
niet belemmert,
stroomt
het vanzelf.
Het is niet nodig om
hard te werken.**

Het is ook niet nodig om heel hard te werken als je dit boek leest. Je hoeft niets te onthouden. Je hoeft niets na te vertellen. Lees ontspannen en laat de inhoud op je inwerken. Wat van waarde is, verdwijnt niet zomaar. De kans is heel groot dat je heel andere dingen ontdekt als je dit boek over een paar maanden nog eens leest. Dat komt door de beweging die jij ondertussen hebt gemaakt.

Lees niet te snel. Neem na elk hoofdstuk een pauze. Ga steeds eerst zelf experimenteren met wat je gelezen hebt. Je kunt hiervoor de opdrachten gebruiken die aan het einde van de paragrafen staan. Controleer of wat ik heb geschreven waar is!

Ten slotte: je kunt het niet fout doen. Het enige wat je doet, is een vraag stellen. Hardop aan een ander of in stilte aan jezelf. Meer is het niet. Een vraag als uitnodiging. Een uitnodiging om de wereld te verkennen. De wereld van de vraag, de wereld van het antwoord of misschien wel een andere wereld.

Siets Bakker

